

ИЗБОРЪТ НА КУЛТУРА

НАБЛЮДАТЕЛИ

КУЛТУРЕН КОКТЕЙЛ

ЛИЦАТА НА МЕДИИТЕ

IN MEMORIAM

Голяма българска изложба пътува из Европа

"Пластично/ Концептуално – Съвременна българска живопис", пътуваща изложба (от началото на 2006), показана досега в Полша (Варшава и Вроцлав), Холандия (Утрехт), Германия (Трир), Австрия (Виена, Инсбрук), Прага (Чехия), Братислава (Словакия)

Участници в различните етапи на изложбата: Магда Абазова, Светозара Александрова, Греди Асса, Свилен Блажев, Божидар Бояджиев, Милко Божков, Димитър Чолаков, Андрей Даниел, Красимир Добрев, Петър Дочев, Анета Драгушану, Любен Генов, Нуша Гоева, Йордан Кацамунски, Йоан Кирилов, Димитър Киров, Надежда Кутева, Илиан Лалев, Даниела Олег Ляхова, Марина Маринова, Ивайло Мирчев, Веселин Начев, Станислав Памукчиев, Елена Панайотова, Атанас Парушев, Йордан Парушев, Светлин Русев, Румен Скорчев, Христо Стефанов, Динко Стоев, Симеон Стоилов, Самуил Стоянов, Стоян Цанев, Веско Велев, Димитър Яранов, Ива Яранова, Венцислав Занков, Румен Жеков.

Чрез творби на 38 художници от различни поколения изложбата "Пластично/Концептуално - Съвременна българска живопис" представя на зрителите редуциран поглед към някои особености на този дял от визуално-пластичните изкуства у нас след 2000 г. Принципът на подбор в общи линии съответства на онова, което в социологията е прието да се нарича "представителна извадка".

Как се развива „добрата стара живопис“ в днешното си съжителство с разнообразните нови форми и явления в съвременното изкуство? Как реагира на актуалните предизвикателства едно изкуство, което в българската художествена култура има дълголетни традиции и което в близкото минало заемаше привилегировани позиции вследствие на идеологическите функции, които му се приписваха? Настъпили ли са промени в структурата на живописния образ? Това е само малка част от въпросите, които изложбата повдига.

Сегашното състояние на изкуството не дава възможност да бъдат открити водещи стилови насоки или тематични особености. Процесите в съвременната живопис се проявяват на по-дълбоки равнища. Ето защо изложбата избира да акцентира, макар и условно, на две по-обща характеристики – "пластичното" и "концептуалното". На пръв поглед полюсни, а всъщност взаимосвързани помежду си, тези ориентации съжителстват и нерядко се преплитат в изложбените зали, а дори и в творчеството на отделни автори.

В известен смисъл линията на "пластичното" продължава някои черти на нашата живопис, характерни за епохата на късния социализъм, когато бяха възможни определени експерименти единствено с художествената форма. Това е "центростремителна" тенденция, насочена към разкриване на специфичното изразно богатство на живописната материя.

Що се отнася до "концептуалното начало", това е сравнително нова тенденция, характерна за прехода от ХХ към ХХІ век. Тя разкрива реакциите на живописиста като "традиционен" вид изкуство спрямо новите медии, присъщи на постмодерната епоха – TV, видео, реклама, Интернет. В известен смисъл това е "центробежна" тенденция, която, отвъд проблемите на пластичната форма, влиза в активно взаимодействие с днешната знакова среда, заобикаляща отвсякъде съвременния човек. (проф. Чавдар Попов, част от кураторския текст за изложбата).

Една прекрасна манифестация на българска живопис се роди от взаимната воля на проф. Ивайло Мирчев, председател на СБХ, и г-жа Боряна Пунчева, директор на Българския културен център във Варшава. Идеята да се покаже българско изобразително изкуство в Полша получи подкрепа от Министерството на културата и Министерството на външните работи на България и с решителната отзивчивост на българските художници и СБХ се обективира в изложбата „Пластично/Концептуално – Съвременна българска живопис“. Нейни патрони станаха г-н Ивайло Калфин – заместник министър-председател и министър на външните работи, и проф. Стефан Данаилов – Министър на културата, което допринесе за представителния ѝ характер. Първата спирка на 'Пластично/Концептуално...' бяха Варшавските галерии DAP, TEST и Българския културен център (февруари 2006) и Двореца Кшионж във Вроцлав (март 2006). От момента на ратифициране на Договора за присъединяване на България към Европейския съюз изложбата предизвика резонанс и доведе до гостуването на голяма полска съвременна живописна колекция, озаглавена „Варшава в София“ в салоните на СБХ.

И все пак, за да не излезе, че гореспоменатата сбирка се е създала просто така, на принципа на съюзното „многообразие“, и представлява механичен сбор от автори и картини, бих изтъкнал, че много колеги работихме целенасочено за възгледовото ѝ осмисляне. Бих споменал най-вече заслугите на проф. Чавдар Попов – куратор на изложбата, проф. Станислав Памукчиев, секретар на секция „Живопис“ в СБХ, и всички, които отделиха време и сили за каталога и логистиката.

В кураторския си текст проф. Попов обяснява не само извеждането на проблем с възможно най-обхватни измерения, но и характеризира изложбата като вярна, коректна, а защо не и с познавателен и научен принос в разговора за това как се развива живописата у нас.

Почувствах, че сме напълно прави в настройката на мерника, когато изложбата премина някак си естествено във втората фаза на развитието си и попадна в мащабния проект 'Eastern Neighbours', реализиран в периода 8 септември – 29 октомври 2006 в Културния център „Бабел“ в Утрехт (Cultural Center Babel, Oudenoord 275, Utrecht), Холандия, и иницириран от Фондация 'Cultural aid' под патронажа на Холандския външен министър.

Държа да отворя скоба и да уточня, че „Пластично/Концептуално..." получи импулс за реализация в изпълнение на Работна програма 2006 на Комуникационната стратегия за присъединяването на България към Европейския съюз, като официални партньори и организатори се преутвърдиха Министерството на културата, Министерството на външните работи и СБХ.

Александър Велиновски, директор на фондация „Cultural aid“, очерта програмните оси на събитието, които събраха заедно страни със сходно минало в 'клуба' на така наречените нови демокрации от гореспоменатия проект: *Европа е изправена пред разширяване на границите и това води до нови идентичности. Европейските страни се различават в културата си от векове. Естествено, тези разлики съществуват и днес, всяка страна има своите особености, нещо, от което да се гордее или срамува. Въпреки силните традиции и връзки с миналото, Източна Европа и Русия отбелязаха огромен напредък, но това прави ли западната и източната култура по-близки? Съществуват две възможни причини за продължаващата дистанция: липсата на взаимна информация или огромната разлика в културите, а може би и двете заедно. Една от целите на 'Eastern Neighbours' е да влезе в опозиция със западните стереотипи на мислене по отношение на Източна Европа и Русия. И понеже 12 Източноевропейски страни (Румъния, Македония, Беларус, Босна и Херцеговина, Молдова, България, Хърватска, Албания, Украйна, Черна гора, Сърбия и Русия) имат основателната претенция, че са в състояние да предложат много повече на съседите си, отколкото просто да наситят пазара на работната сила на Запад, то те са поканени да представят истинската картина на обществата си.*

Какво можеше да се види на тринадесетте 'национални' етажа в центъра 'Бабел'. Наистина различно разбиране за това какво е съвременно изкуство и дали 'западно' и 'съвременно' са синоними

на една и съща парадигма. В малкото редове, с които разполагам, не се наемам да правя сериозни изводи. Мисля, че като изключим националния „етаж-павилион-образец“ на страната домакин, където имаше най-рафинирано и изискано холанско-западно изкуство, останалите участници се представяха амбициозно, но според възможностите си, така че човек можеше да разбере относително много за художествените им сцени, за съответните обществено-политически отношения и за степента на обвързаност със западните ценности. Испитах истинско удоволствие от Сръбския проект „Elements of normality“, видео-документи и видео-пърформанси от Сърбия от 1990-те години, организиран от Музея за съвременно изкуство в Белград. Той представяше една силно вибрантна артистична активност в най-трудния и противоречив политически контекст в Сърбия от епохата на Слободан Милошевич. От проекта „Variable Amnesia“, съвременно изкуство от Хърватия, бих открил творбата на Далибор Мартинис „Variable Risk Landscape“, реализирана през цялата 2004 г., когато авторът внася 37 евро в ZB Trend Investment Fund за инвестиционен срок от една година. Докато трае всичко това, художникът-инвеститор излиза на излет в планината и „обхожда“ един път в месеца амплитудите в стойността на акциите на въпросния фонд, така че туристическата му разходка да се влияе пряко от „борсовата“ скала. Сложилите се координати на стойността му дават възможност да изгради и уебсайт със съответна графика, чиито цифрови параметри илюстрират пряко и образно хрумването му. Не бих подминал и павилиона на Босна и Херцеговина. Не зная дали 10 години са дълъг или къс период, за да отшуми една трагедия като клането в Сребреница. Всъщност за „холокоста“, на който сме свидетели откакто свят светува, няма и не може да има давност. Извън безусловната необходимост да помним Сребреница, колегите от В и Н правят и недвусмислен намек за безучастното свидетелство на холандските сини каски на място и тяхната санкционирана индиферентност към случващото се.

Какво ни остава на нас, които, за щастие, нямаме нито Сребреница, нито Милошевич от последните 17 години. Вероятно точно това, което сме показали с изложбата „Пластично/Концептуално...“. Да се почувстваме веднъж завинаги европейци, които мислят в общи категории за света около тях и са избавени от изкушението на прякото политическо злободневие. Проектът „Eastern Neighbours“ беше почетен от посланици, български дипломати, кмета на Утрехт, г-н Ян Хукема, Посланик по международното културно сътрудничество в Холандското правителство, много източноевропейски куратори и колеги и нашата скромна делегация в лицето на проф. Чавдар Попов, неговата сътрудничка в този случай Искра Траянова и Божидар Бояджиев.

Заместник министърът на културата г-жа Ина Килева и проф. Ивайло Мирчев откриха на 17 ноември 2006 изложбата „Пластично/Концептуално...“ в престижния музей „Фимаркттермен“ в гр. Трир, Федерална провинция Райнланд-Пфалц, Германия. Изложбата бе иницирана от д-р хонорис кауза Карл Юрген Вилберт, почетен консул на Република България в Райнланд-Пфалц и Главен изпълнителен директор на Занаятчийската камара в Кобленц, а основни организатори от немска страна са Министерството на науката, квалификацията, изследванията и културата на Райнланд-Пфалц и Дирекцията „Замъци, дворци, старини в Райнланд-Пфалц“ с ръководител г-н Томас Метц. Това съобщава официалната прес-справка, която си заслужава да се цитира прецизно, защото и без това не подлежи на интерпретация.

При небивал медиен и обществен интерес се реализира откриването на Австрийското турне на „Пластично/Концептуално...“. Този път то бе посветено на приемането на България за пълноправен член на Европейския съюз. Благодарение на успешното сътрудничество с Федералното канцлерство на Република Австрия за втори пореден път български съвременни творци имаха възможността да представят свои творби в галериите на двореца „Порча“ в сърцето на Виена. В двореца „Порча“, чиято история датира от XV век, се организират най-престижни изложби, подпомогнати от държавните институции на Република Австрия. Тук си дават среща история и съвременност, обединени от общоевропейските традиции в областта на изкуството. В атмосферата на събитието витаеше радостното чувство, което съпровожда завръщането след дълго отсъствие на добър стар приятел. Вниманието на публиката бе привлечено не само от специфичното в българската живопис, а и от това, което свързва и

обединява различните култури. Събитието се състоя на 17 януари 2007 и бе представено от проф. Андрей Даниел. В качеството си на заместник-председател на СБХ, той пое ангажимент и към представянето на изложбата в Двореца Хофбург в Инсбрук, столицата на провинция Тирол. На 13 февруари 2007 г. посланик Ради Найденов откри експозицията в присъствието на г-н Волфганг Беер, управител на Кралските дворци и замъци в република Австрия, и на г-жа Катрин Хакл, депутат в Австрийския парламент.

Изложбата продължава своя път с престой в Дома на изкуствата в Братислава през май 2007 г., носейки посланието на българските творци за едно достойно и заслужено място в културния ландшафт на обединена Европа.

Проф. Божидар Бояджиев

[още от автора](#)

[Коментари от читатели](#)

[Добавяне на коментар](#)

[За да добавяте коментари, трябва да се регистрирате тук.](#)

[АРХИВ](#) [РЕКЛАМА](#) [ЗА КОНТАКТИ](#) [ПРИЯТЕЛИ](#)

КУЛТУРА

СЕДМИЧНИК ЗА ИЗКУСТВО, КУЛТУРА И ПУБЛИЦИСТИКА
ИЗДАНИЕ НА ФОНДАЦИЯ КОМУНИТАС

ХРИСТИЯНСТВО
КУЛТУРА

© 2009 ФОНДАЦИЯ КОМУНИТАС | Created by [CRISD](#)

WebCounter